

Fundur Viðskiptanefndar Alþingis 26. júní 2009

Fulltrúar stofnfjáreigenda í Sparisjóði Bolungarvíkur

Anna Sigríður Jörundsdóttir

Baldur Smári Einarsson

85. mál – breytingar á lögum um fjármálafyrirtæki (Sparisjóðir)

- Stofnfjáreigendur hafa litið á stofnfjáreign sem höfuðstólstryggðan sparnað – lög um fjármálafyrirtæki staðfesta það.
- Sparisjóður Bolungarvíkur hefur gætt hófsemi í arðgreiðslum til stofnfjáraðila og ekki gengið á varasjóði, arðgreiðslur hafa verið á bilinu 10% - 20% undanfarin 4 ár.
- Stofnfjáreigendur telja að ekki sé eðlilegt að þeir taki fullan þátt í tapi sparisjóða með niðurfærslu stofnfjár, en fá ekki að njóta fullrar hlutdeildar í hagnaði sbr. ákvæði um hömlur á arðgreiðslum
- Stofnfjáreigendur telja að aðstoð ríkissjóðs við sparisjóði megi ekki verða með þeim hætti að stofnfjáreigendur – bakhjarlar sparisjóða – gangi slippir og snauðir frá borði. Heimild til fullrar niðurfærslu stofnfjár býður slíkri hættu heim.
- Stofnfjáreigendur leggja áherslu á að ákvæði um 5 ára meðaltalshagnað megi ekki verða afturvirk, það er engin ástæða til að láta þann skell sem samfélagið hefur orðið fyrir undanfarið ár fylgja sjóðunum mörg ár fram í tímann.
- Stofnfjáreigendur vilja velja upp þeirri spurningu hvort eðlilegt sé að ríkissjóður gangi fram sem fagfjárfestir þegar hann kemur sparisjóðum til bjargar – þeir sem stunda björgunarstörf vænta þess aldrei að fá rétta hlutdeild í því sem bjargað er.
- Stofnfjáreigendur í Sparisjóði Bolungarvíkur telja að það sé algjört grundvallaratriði að skilja á milli þeirra sparisjóða sem stefndu á hlutafjárveðingu og fóru út í stórvægilegar stofnfjárukningar og greiddu sér háar arðgreiðslur, og þeirra sparisjóða sem juku stofnfé í þeim tilgangi að styrkja tilvist sjóðanna í litlum samfélögum og standa undir því að vera hornsteinn í héraði.

Nokkrir punktar varðandi Sparisjóð Bolungarvíkur

- Sparisjóður Bolungarvíkur hefur ekki gengið á varasjóði með arðgreiðslum til stofnfjáraðila – sjá meðfylgjandi töflu
- Stofnfjárbréf í sparisjóðnum hafa aldrei verið seld þriðja aðila, þ.e. viðskipti hafa ekki átt sér stað með stofnfjárbréf í Sparisjóði Bolungarvíkur. Þá hafa stofnfjáreigendur aldrei átt þess kost að innleysa stofnfjáreign sína.
- Engir fyrirætlanir voru um að sparisjóðurinn yrði hlutafjársparisjóður
- Sparisjóðurinn átti ekki í hlut í Exista, Kistu (sem átti í Exista) eða Kaupþingi
- Stofnfé í sparisjóðnum var aukið um 500 milljónir króna árið 2007 (úr 233 mkr í 733 mkr) og var það allt selt til stofnfjáraðila. Tilgangur stofnfjárukningarinnar var að styrkja stöðu sjóðsins svo hann gæti haldið sjávarútvegsfyrirtækjum í viðskiptum. Stofnfé var ekki aukið til að redda eiginfjárhlutfalli sjóðsins en CAD-hlutfall hans var 20,72% þegar stofnfé var aukið.
- Sparisjóðurinn er í mjög dreifðri eignaraðild en stofnfjáraðilar eru um 260 talsins og eru mjög fáir lögaðilar þar á meðal. Stærsti einstaki stofnfjáraðilinn fer með 2,5% hlut, 9 aðilar eiga 1% - 2% hlut og 250 aðilar eiga hver um sig innan við 1% hlut.
- Sparisjóðurinn og stofnfjáreigendur hafa lagt innlán og stofnfé að jöfnu enda var í mörgum tilfellum innlánnum breytt í stofnfé, t.d. hefur 16 ára gömlum unglíngum boðist að breyta skírnarreikningum sínum hjá Sparisjóðnum í stofnfé.

Úr ársreikningum Sparisjóðs Bolungarvíkur

Fjárhæðir í milljónum króna

	Vegna reksturs ársins				Samtals 2004-2007
	2004	2005	2006	2007	
Hagn íður.....	57,1	110,5	185,5	255,3	608,4
Arður (greiddur út árið eftir).....	11,8	17,7	32,9	153,1	215,5
Innbærgað stofnfé.....	17,8	31,8	39,0	518,0	606,6
Varasjóður.....	682,9	775,8	932,8	1.237,2	
Arðsrósentu (hlutfall af stofnfé).....	10%	11%	15%	20%	
Arður sem hlutfall af hagnaði ársins.....	21%	16%	18%	60%	
Arður sem hlutfall af varasjóði.....	2%	2%	4%	12%	
Aukning varsjóðs milli ára.....	41,8	92,9	157	304,4	596,1
Greiddur arður.....	-11,8	-17,7	-32,9	-153,1	-115,5
Aukning varsjóðs umfram arðgreiðslur.....	30,0	75,2	124,1	151,3	480,6

Í gærinargerð með frumvarpinu kemur fram eftirfarandi fullyrðing: "Margir sparisjóðir hafa á síð ístu árum hækkað stofnfé sitt mjög mikið og greitt stofnfjáreigendum ríflegan arð, sem hefur gefið á varasjóði þeirra."

Ein þú og sjá má á yfirlitinu hér að ofan stenst sú fullyrðing engan veginn í tilvikum Sparisjóðs Bolungarvíkur þar sem arðgreiðslur hafa frekar verið hóflegar heldur en ríflegar.

Ári 2008 (vegna rekstrarársins 2007) var greiddur út 20% arður til stofnfjáreigenda og hafði sjóðurinn aldrei greitt út hærri arð í 100 ára sögu sinni.